

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntö OKM/24/010/2016

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eräistä opetustoimen rekistereistä ja valtakunnallisista tietojärjestelmistä

Etelä-Savon Koulutus Oy ylläpitää koulutuksen järjestäjänä Etelä-Savon ammattiopistoa, jossa opiskelee vuosittain noin 7.000 opiskelijaa ammatillisessa peruskoulutuksessa, siihen valmentavassa koulutuksessa, näyttötutkintoihin valmistavassa perus- ja lisäkoulutuksessa sekä muussa lisä- ja täydennyskoulutuksessa. Ammatillisessa peruskoulutuksessa ammattiopistolla on 21 tutkintoa, joiden lisäksi näyttötutkintojen järjestämissopimuksina noin 60. Koulutusta järjestetään sekä oppilaitosmuotoisena että oppisopimuskoulutuksena. Aikuiskoulutuksen vuosiläpivirtaama on noin 5.000 opiskelijaa, joka on opintohallinnollisesti merkittävä työllistäjä.

Lausunto

Yleisenä kommenttina lausuntopyynnön kohteena olevasta hallituksen esityksestä toteamme, että tavoitteena oleva keskitetty sähköinen järjestelmä ja sen tuomat edut ja säästöt ovat lähtökohtaisesti myönteisiä asioita sekä yksilön että koulutuksenjärjestäjän näkökulmasta.

Lakiesitys on kuitenkin osittain puutteellinen ja se sisältää yksityiskohtia, jotka voivat olla periaatteessa jossain määrin ristiriidassa hallitusohjelman muiden ammatillista koulutusta koskevien uudistusten kanssa tai vaikeuttaa niiden toteutumista. Reformin ja tutkinnon uudistusten keskiössä olevat teemat osaamisperusteisuus, työelämässä tapahtuva oppiminen, joustavat asiakaslähtöiset opintopolut sekä yksilöllisyys tulee huomioida myös keskitettyä rekisteriä luotaessa. Ammatillisen koulutuksen uudistumisen tulee olla lähtökohta, jonka reunaehtoihin rekisteriä käyttävien viranomaisten tulee oma tiedontarpeensa sopeuttaa.

Lakiesityksessä *Eräistä opetustoimen rekistereistä ja valtakunnallisista tietojärjestelmistä* pykälässä 10 § Ammatillista koulutusta koskevat tiedot, esitetään:

"Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän on tallennettava oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköiseen käsittelyjärjestelmään seuraavat tiedot edellä 7 §:n 5 tai 6 kohdassa tarkoitetussa koulutuksessa olevista opiskelijoistaan:
5) suoritettu koulutus tai tutkinto ja niiden osat, koulutuksen tai tutkinnon osaa pienempien kokonaisuuksien suorittaminen sekä osaamisen arviointi."

Lain perusteluissa näyttötutkintoon valmistavasta on kuvattu:

”Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 9 a §:n mukaan koulutuksen järjestäjän tulee antaa henkilölle todistus näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistumisesta. Näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta tai muuta koulutusta ei arvioida osaamisen arviointiasteikolla. Näin ollen näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen osalta koulutuksen järjestäjän olisi tallennettava suoritettuna koulutuksen järjestelmään valmistavaan koulutukseen osallistumista koskevat tiedot.”

Em. pykälässä ja perusteluissa jää epäselväksi, mitä tutkinnon osaa pienempiä kokonaisuuksia tarkoitetaan, sekä mitä tarkoitetaan valmistavaan koulutukseen osallistumista koskevilla tiedoilla ja millä tasolla nämä tiedot tulisi kuvata. Koulutuksen järjestäjä päättää sekä näyttötutkintojen valmistavasta koulutuksesta että tutkinnon osaa pienempien kokonaisuuksien järjestämisestä ammatillisessa peruskoulutuksessa. Yhteismitallisia kokonaisuuksia ei siis eri koulutuksen järjestäjien välillä ole. Myöskään suorituksia näistä opinnoista ei kerry, vaan niiden avulla hankitaan osaamista, joka sitten näytetään tutkintotilaisuuksissa tai ammattiosaamisen näytöissä, joita edellytetään varsinaisten opintosuoritusten syntymiseen tutkinnon osan tasolla. Pelkästä valmistavasta koulutuksesta tai peruskoulutuksen tutkinnon osaa pienemmistä kokonaisuuksista ei siis synny todennettua osaamista (lukuun ottamatta yhteisten tutkinnon osien osa-alueita). Lakia on tältä osin syytä täsmentää.

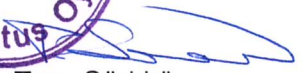
Esityksen mukaan oppilas- opiskelija- ja tutkintotietojen sähköiseen käsittelyjärjestelmään tulisi tallentaa lain voimaan tulosta lukien olevat tiedot viimeistään 30. kesäkuuta 2017. Koulutuksen järjestäjien mahdollisuudet em. tallennuksen toteuttamiseen ovat riippuvaisia opintohallintojärjestelmän ja Opetushallituksen järjestelmän yhteensopivuudesta ja sitä kautta tiedonsiirron automatisaatiosta. Tämä edellyttää myös mahdollisimman nopeasti tehtyjä päätöksiä siirrettävistä tiedoista ja sen määritelmistä, jotta koulutuksen järjestäjillä on mahdollisuus tehdä tarvittavat muutokset opintohallintojärjestelmään.

Lopuksi esitämme, että mikäli keskitetty järjestelmä otetaan käyttöön, siihen kytkettäisiin myös ne erillispätevyudet, joita tällä hetkellä ylläpidetään muiden kuin opetusviranomaisten toimesta. Tällaisia ovat ammatillisen toisen asteen näkökulmasta erilaiset kortit ja passit, mm. Valviran pitämät rekisterit elintarvikehygieniatesteistä sekä poliisiviranomaisten rekisterit turvallisuusalan koulutuksista. Lisäksi Trafi ylläpitää kuljettajien ammattipätevyyksistä ja niihin liittyvistä koulutuksista rekisteriä, joka myös voitaisiin kytkeä samaan järjestelmään.

Etelä-Savon Koulutus Oy

Arja-Leena Saastamoinen
toimitusjohtaja

Taru Särkkä
koulutuspalvelujohtaja